

NÅR ELITESPORT OG FOLKESKOLE SKAL GÅ OP I EN HØJERE ENHED

Ellevangskolens nye kuld af ESAA-elever har påbegyndt deres vej mod sportstoppen. Her dyrkes drømmene, imens eleverne balancerer i grænselandet mellem succes og ubarmhjertige nederlag. På Ellevangskolen i Risskov har man taget sine forholdsregler, så skole og elitesport harmonerer med hinanden.

TEKST & FOTO Lasse Lund

“Okay, hør efter engang! Som vi alle ved, så skal reglerne være krystalklare, når der er præmier på spil.”

ESAA-kontaktlærer på Ellevangskolen, Berni Günther Petersen, står med sin mappe foldet ud i hånden. Manualen for dagens aktiviteter og den meget ajourførte pointgivning, hvor gårsdagens aktiviteter også er medregnet.

Foran ham sidder Ellevangskolens nye 8. klasses ESAA-elever (Elite Sports Akademi Aarhus). En gruppe talentfulde unge som har fået mulighed for at kombinere deres elitetræning med en fleksibel skolegang.

“Er I klar til at høre efter nu?” spørger Berni Günther Petersen, dog smilende, ud i fællesrummet på Kaløvig Camping, hvor eleverne skal opholde sig i to dage.

Stadig en smule summen. Men ro nok til at sætte dagens første aktivitet i gang. Andendagen af den årligt tilbagevendende ‘ryste-sammen-tur’ er begyndt. Med en sportsquiz.

“Hvem var træner for Danmark ved EM i ’92?”. Rungende stilhed.

Professionel fleksibilitet

Det grundlæggende formål med ESAA-projektet er at give de unge muligheden for at udfolde deres talenter sideløbende med, at de passer deres skolegang.

“Dem vi optager på ESAA skal for det første have en sportslig anbefaling fra

deres klub. Herefter får den enkelte elev nogle muligheder. For eksempel at der er nogle timer, som pilles ud af skemaet og andre ting, som puttes ind,” fortæller Berni Günther Petersen, som selv har været tilknyttet Ellevangskolens ESAA-klasser siden februar 2016.

De timer, som bliver taget ud af skemaet, fyldes i stedet ud med morgentræninger, som både foregår ude i de klubber, hvor eleverne er tilknyttet, men også i fælleskab med andre ESAA-elever. Ved sidstnævnte står den ofte på basistræning. Altså træning af grundfærdigheder som motorik, hurtighed og koordinationer, ligesom de også har fysioterapi, styrketræningscentre og diætister stillet til rådighed. I virkeligheden et ganske professionelt miljø som kræver stor målrettethed, hvis man som 14-årig også skal have overskud til skolen.

“Det kræver en masse logistik, hvis man både skal have uddannelse, som det jo handler om, og sport til at gå op i en højere enhed. Her hjælper deres målrettethed dem. Det er ofte det, som de tager med fra sporten. Det betyder ikke, at de alle skal have ene 12-taler, men de skal jo gennemføre deres folkeskole. Og hvis det skal lykkes, så skal de alle lære, hvor stor planlægning det kræver at begå sig på den her måde,” siger Berni Günther Petersen.

En af de elever, som netop er startet i Ellevangskolens ESAA-klasser, er

Håndboldspiller Malthe Matthiesen spiller til dagligt 2.division på VRIs U-14 hold

“NÅR DU GÅR I ELITEKLASSER, SÅ MØDER DU IKKE DEN DIVERSITET, SOM ER UDE I SAMFUNDET. DET ER DET NÆSTE, DU SKAL FORHOLDE DIG TIL, NÅR DU MÅSKE IKKE KOMMER TIL AT LYKKEDES.”

Anders Petersen, lektor i sociologi ved Aalborg Universitet

14-årige Malthe Matthiesen. Når han ikke går i skole, er han playmaker i 2. division på VRIs U-14 håndboldhold. Den højrehåndede håndboldspiller har selvfølgelig landsholdsdrømme men er bevidst om, at skolen også skal passes. Og her har ESAA-projektet allerede gjort indtryk.

“Jeg synes, at jeg får noget ud af timerne. Lærerne her forstår mig bare bedre. De tager hensyn. Det gjorde de

selvfølgelig også på den anden skole, men her er det bare anderledes.”

Præstationssamfundets ofre?

Ideen om elite, og eliteklasser i særdeleshed, har de seneste år tiltrukket sig stor opmærksomhed i offentligheden. Særligt som led i debatten om unges mistroivsel.

Anders Petersen, lektor i sociologi ved Aalborg Universitet, er forfatter til bogen ‘Præstationssamfundet’. Han beskriver blandt andet, hvordan vores samfund er kendetegnet ved voksende krav, konkurrence og en forventning om, at man konstant og uafbrudt skal præstere.

“Med termen ‘elite’ antager man jo bare en bestemt moralsk værdi. I min optik er eliteklasserne en fuldstændig rationel og logisk tankegang at forfølge inden for rammerne af præstationssamfundet. ▶

Om Ellevangskolens ESAA-klasser

- Ellevangskolen er én af to skoler i Aarhus, som tilbyder ESAA-klasser. Rundhøjskolen i Højbjerg tilbyder også ESAA-klasser.
- Fonden Eliteidræt Aarhus (EIA) etablerede i 2005 ESAA på baggrund af en kommunal satsning på talentområdet.
- Projektet ESAA bygger på et samarbejde mellem Elite Sports Akademi Aarhus og Team Danmark.
- 15 forskellige sportsgrene er repræsenteret. Blandt andet fodbold, håndbold, sportsdans, atletik, tennis og svømning.
- Kendte ESAA-elever: Sara Slot, hækkeløber og Mikkel Øvist, professionel fodboldspiller i AC Horsens.

Ellevangskolens nye ESAA-elever samlet ved Kaløvig Camping

Konkurrencen fører nemlig til, at de unge bestræber sig på at gøre alt for at være et mulehår foran hinanden," forklarer sociolog Anders Petersen.

"ELITE ELLER EJ, SÅ BLIVER ALLE ELEVER JO VURDERET, NÅR DE GÅR I SKOLE. OM DET SÅ ER MED KARAKTERER ELLER PÅ ANDEN MÅDE, DET VED JEG IKKE. MEN DE BLIVER JO MÅLT OG VEJET HELE TIDEN. HVAD DET HANDLER OM, ER AT GØRE DET PÅ EN ORDENTLIG MÅDE."

Berni Günther Petersen, ESAA-kontaktlærer på Ellevangskolen

Konsekvenserne er uhensigtsmæssige mener Anders Petersen, og kan i de værste tilfælde føre til depression og stress. Ifølge sociologen handler det i høj grad om de unges realitetssans og det på mange måder ubarmhjertige nederlag, som mange af de håbefulde unge oplever, når de bliver siet fra. Spørgsmålet er, om man som 14-årig kan håndtere det nederlag?

"Hvis man bliver siet fra, er det så entydigt negativt, at man har gået på en eliteskole? Mange vil sige, at de måske har lært disciplin, at ofre sig i forhold til at yde og levere det maksimale. Det er nok også rigtigt, men har man tænkt på

den potentielle skyggeside af det her? Det er noget, man som forældre skal overveje, om man vil udsætte sit barn for," siger Anders Petersen.

Han påpeger også et andet potentielt problem med eliteklasser. De unges mangel på og viden om samfundsmæssig diversitet.

"Når du går i eliteklasser, så møder du ikke den diversitet, som er ude i samfundet. Det er det næste, du skal forholde dig til, når du måske ikke kommer til at lykkes."

Hos ESAA er man dog allerede opmærksom på de konsekvenser, som sociolog Anders Petersen anfægter. Kontaktlærer Berni Günther Petersen kalder dog til besindighed og mener, at unge først og fremmest skal have lov til at udleve deres drøm. Derefter begynder det hårde arbejde.

"Hos ESAA får man nogle grundlæggende værdier. Man lærer at arbejde hårdt. Man bliver vant til at lide afsavn og yde sit bedste. Og det er ting, som man kan tage med sig. Også hvis man ikke bliver professionel. Men vi snakker tit med den enkelte elev om disse overvejelser. Det er klart."

Om eliteeleverne er lettere ofre for præstationssamfundets pres må stå hen i det uvisse. Dog har Berni Günther Petersen en pointe:

Kontaktlærer Berni Günther Petersen

"Elite eller ej, så bliver alle elever jo vurderet, når de går i skole. Om det så er med karakterer eller på anden måde, det ved jeg ikke. Men de bliver jo målt og vejret hele tiden. Hvad det handler om, er at gøre det på en ordentlig måde."

Øjenåbner til balletdanseren

Med på turen er også Jette Jensen, som underviser eliteeleverne i matematik og fysik. Hun har undervist siden 2002 og på Ellevangskolen siden 2013. Hun oplever en anderledes større modenhed hos sine eliteelever.

"Her er der et langt større fokus på, at 'jeg' skal blive dygtig til noget. Langt de fleste har det sådan, at oplever de, der er noget, som de måske ikke er så gode til, så må man hellere øve sig og blive bedre."

"JEG TROR HELT KLART, AT VORES SPORT, OG DET NIVEAU, SOM VI DYRKER DET PÅ, HJÆLPER OS I DET BOGLIGE. VI HAR ALLE DEN TANKE, AT VI SKAL YDE DET BEDSTE, VI OVERHOVEDET KAN. DET ER VI JO VANT TIL."

Carla Møller, balletdanser og elev på Ellevangskolens ESAA-linje

Hun understreger dog også, at man som lærer for eliteelever skal være opmærksom på deres behov for fleksibilitet, men også struktur.

"Vi skal selvfølgelig hjælpe dem og give dem nogle ordentlige vilkår. For eksempel ved afleveringsopgaver hvor mange af dem er rigtig gode til at nå deres ting," siger Jette Jensen og fortsætter:

"Jeg føler et større ansvar for dem, når jeg skal orientere dem om, hvor vi er henne i undervisningsplanen. At jeg hele tiden gør dem opmærksom på, hvad der forventes af dem, så de har noget at arbejde hen imod. Det har de brug for i deres situation. Og det skal vi give dem."

Sociolog Anders Petersen mener også, at lærerne har et ansvar, som helt konkret handler om omstilling og trivsel.

"Det er jo deres ansvar at finde ud af, om de unge rent faktisk trives i klassen, og om de også kan finde ud af at lære andet end deres sport. Altså at blive skolet til almindelig læringsomgang."

En af de ting som lærerne ser som en særlig styrke ved ESAA-klasserne, er det sammenhold, som opbygges. Eleverne er lige nørdede, når det kommer

til deres idræt. De deler samme værdier og kan lære af hinanden. Noget som den 14-årige balletdanser Carla Møller kan nikke genkendende til.

"Jeg tror helt klart, at vores sport, og det niveau, som vi dyrker det på, hjælper os i det boglige. Vi har alle den tanke, at vi skal yde det bedste, vi overhovedet kan. Det er vi jo vant til."

Carla Møller er tilknyttet Aarhus Balletakademi, og spørger man hende, så er ballet ikke nær så gennemsyret af konkurrence som for eksempel håndbold og fodbold.

"Jeg har faktisk ikke tænkt over, at der er nogle, som har kampe hver weekend. Jeg har opvisninger hvert halve år. Så de træner nok lidt hårdere og på en anden måde, end jeg selv gør. Det har været en øjenåbner for mig."

Tændstikspanik

Tilbage til dagens konkurrencer. En øvelse hvor hver af de fem grupper fælles skal finde en løsning på Berni Günther Petersens hjernevrider af en samarbejdsøvelse.

10 tændstikker på bordet. Lav fem krydser under de regler, at når en tændstik rykkes, skal det ske over to andre tændstikker. Når opgaven er løst, skal du fortælle fremgangsmåden til din sidemakker.

Koncentration. Flere af eleverne indtager samme positur. Begge albuer på bordet, hovedet hvilende på håndfladerne og stirrende på de 10 tændstikker.

Berni Günther Petersen afbryder deres tankeverden og stikker dem en hvid løgn.

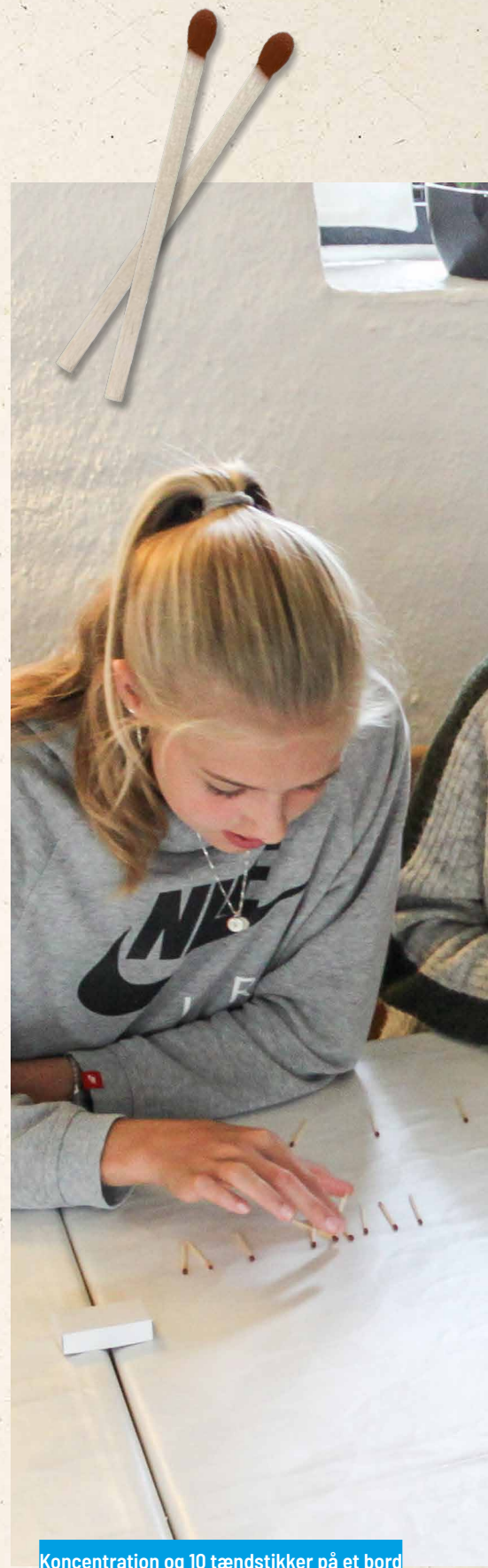
"Lige en lille ting, venner. Den her opgave er udviklet til børn i 3. klasse," smågriner han.

Flere af eleverne, særligt drengene, falder i med begge ben.

"Drop det der, Berni. Det er jo ikke rigtigt," siger håndboldspiller Malthe Matthisen.

Hvis eleverne ikke allerede havde overgivet sig til tændstikkerne, så gjorde de det i hvert fald i det sekund, at én af grupperne meget begejstret kaster stolene tilbage og i samme moment skrigger deres glæde ud med et: "VI HAR DEN!"

Resten af fællesrummet sukker. ●

Koncentration og 10 tændstikker på et bord